

Úspory a účinnost v energetické politice státu

Energie pro budoucnost XVI

Energetická efektivita v průmyslové sféře pro růst podniku

15. září 2015 • 9:30 –13:20 • BVV sál P-4

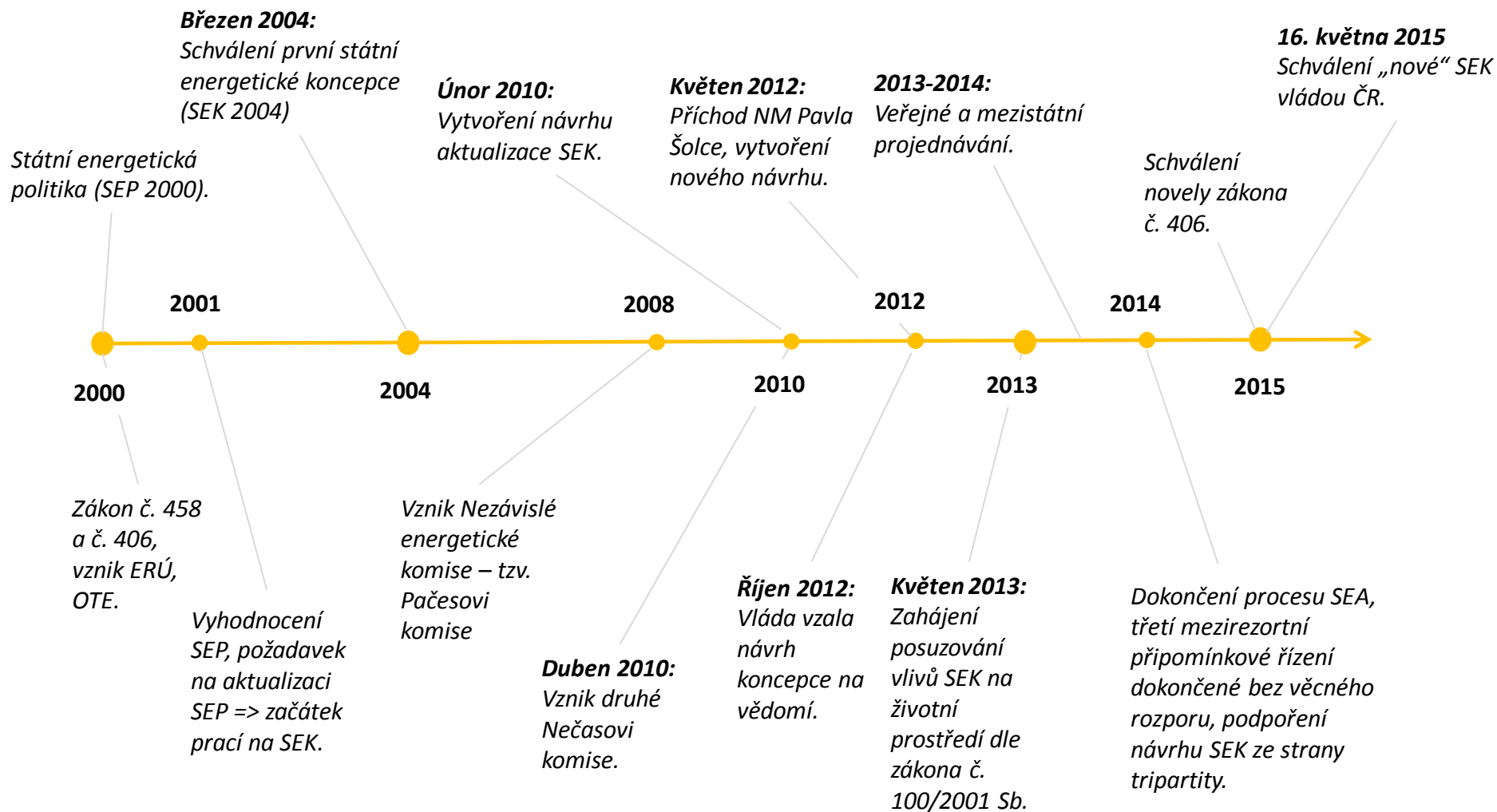

MINISTERSTVO
PRŮMYSLU A OBCHODU

Ing. Tomáš Smejkal
Vedoucí oddělení strategie
Ministerstvo průmyslu a obchodu

Historie státní energetické koncepce (SEK)

Strategické priority pro energetiku

I. Vyvážený energetický mix/transformace energetického průmyslu (**defenzivní**)

- ▶ Dekarbonizace.
- ▶ Přiměřenost výroby - včetně strategických zásob.
- ▶ Diverzifikace - vyvážený energetický mix.

II. Úspory energie a účinnost (**ofenzivní**)

- ▶ Zvyšování energetické účinnosti a dosažení úspor energie v celém energetickém řetězci v hospodářství i v domácnostech.

III. Rozvoj infrastruktury (**ofenzivní**)

- ▶ Integrace elektřiny, plynu a ropy - cílový model.
- ▶ Posílení infrastruktury.
- ▶ Inteligentní sítě na distribuční a přenosové úrovni.

IV. Výzkum v oblasti energetiky a průmyslu, lidské zdroje (**rozvojový**)

V. Energetická bezpečnost - rezervy, pohotovost (**defenzivní**)

Priority a strategie SEK

Průřezová opatření

- ➔ Zajistit realizaci Národního akčního plánu energetické účinnosti (NAPEE), tj. realizovat 47,94 PJ (13,32 TWh) nových úspor v konečné spotřebě energie do roku 2020.
- ➔ Maximalizovat efektivitu vynakládání prostředků veřejné podpory (dotace a nástroje finančního inženýrství) a zajistit jejich čerpání.

Elektroenergetika a teplárenství

- ➔ Zabezpečit zvýšení účinnosti přeměn a využití energie s využitím parametrů nejlepších dostupných technik (BAT) pro všechny nově budované a rekonstruované zdroje. Nové spalovací zdroje budovat jako vysokoúčinné či kogenerační.
- ➔ Omezit nízko-účinnou kondenzační výrobu elektřiny z uhlí s pomocí finančních nástrojů.
- ➔ Přejít většiny vytopen na vysokoúčinnou kogenerační výrobu tam, kde je to ekonomicky výhodné, s efektivním využitím tepelných čerpadel a související snížení ztrát v distribuci tepla.
- ➔ Využití elektřiny pro výrobu tepla v konečné spotřebě zejména na bázi tepelných čerpadel (postupná substituce přímotopných systémů).

Priority a strategie SEK

Domácnosti, služby a veřejný sektor

- ➔ Podpořit vyšší účinnost spotřebičů pomocí přirozené obměny a zajistit zvýšení informovanosti o výhodách úsporných spotřebičů pomocí podpory informačním kampaním. Zajistit plnění příkladné role státu formou výběru energeticky nejúspornějších spotřebičů (nejvyšších energetických tříd), budov a dopravních prostředků na trhu při hromadném nakupování. Snížit spotřebu ve standby režimu pomocí nástrojů inteligentních sítí.
- ➔ Snižovat energetickou náročnost budov, tzn. plnit požadavky na energetickou náročnost budovy podle zákona o hospodaření energií.
- ➔ Zajišťovat renovace rezidenčních budov minimálně v souladu se scénářem č. 3 Strategie renovace budov.
- ➔ Realizovat energetické úspory budov ústředních institucí podle článku 5 směrnice o energetické účinnosti.

Priority a strategie SEK

Domácnosti, služby a veřejný sektor

- ➔ Maximalizovat využití dotačních programů EU k dosažení energetických úspor (míra dosažených energetických úspor jako jedno z výběrových kritérií v operačních programech).
- ➔ Podporovat využívání energetických služeb se zaručeným výsledkem (EPC) v nerezidenčním sektoru.
- ➔ Podporovat zavádění systémů hospodaření s energií ve veřejném sektoru (Systém energetického managementu a jeho certifikaci podle ČSN EN ISO 50001 - Systém managementu hospodaření s energií).
- ➔ Strategie renovace budov je součástí NAPEE (příloha č. 6) a popisuje 5 scénářů vývoje renovace do roku 2050.
- ➔ Uplatnění čl. 5 je rozpracováno v dokumentu Možnosti úspor energie v budovách ústředních institucí (MPO).

Priority a strategie SEK

Průmysl

- ➔ Snižovat energetickou náročnost budov v průmyslu.
- ➔ Podporovat rekonstrukce zařízení a technologií za účelem zvýšení jejich efektivity a celkově zvyšovat energetickou účinnost průmyslových provozů.
- ➔ Podporovat zavádění systému energetického managementu a jeho certifikaci podle ČSN EN ISO 50001 - Systém managementu hospodaření s energií.

Doprava

- ➔ Zvýšit účinnost energetické přeměny u spalovacích motorů se souběžným účinkem a snížení měrných emisí z dopravy, a to i fiskálními nástroji (odstupňovaná silniční daň, platba za využití infrastruktury/mýto).
- ➔ Snížit ztráty při provozu napájecích soustav a zařízení v elektrické trakci.
- ➔ Zvýšit účinnost přeměny u hnacích vozidel v kolejové dopravě při obnově vozového parku vč. využívání rekuperace.
- ➔ Zvýšit využívání alternativních pohonných hmot – CNG a elektromobility.

Směrnice 2012/27/EU o energetické účinnosti

- ➔ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/27/EU o energetické účinnosti byla přijata dne 25. října 2012
 - ▶ Energetická účinnost (EE) – v rámci strategie „Evropa 2020“, jeden z cílů klimaticko-energetické politiky 20-20-20
 - ▶ Snížení emisí x zvýšení podílu OZE x zvýšení energetické účinnosti
 - ▶ Revidovaný plán energetické účinnosti z roku 2011
- ➔ **NÁRODNÍ AKČNÍ PLÁN ENERGETICKÝCH ÚSPOR – NAPEE**

Směrnice 2012/27/EU a článek 7

- ➔ **Článek 7** – Systémy povinného zvyšování energetické účinnosti
- ➔ Povinnost od 1. 1. 2014 každoročně vykazovat nové úspory energie ve výši 1,5 % objemu ročního prodeje energie koncovým zákazníkům
- ➔ Směrnice umožňuje **dva přístupy**:
 - ➔ **Závazné schéma** systému povinného zvyšování energetické účinnosti
 - ▶ povinnost pro distributory a maloobchodní prodejce energie
 - ➔ **Alternativní schéma** systému povinného zvyšování energetické účinnosti
 - ▶ povinnost pro stát, který převezme závazek na sebe
 - ▶ závazek je plněn **na základě politických opatření**

Volba alternativního schématu dle článku 7

- ➔ ČR se rozhodla jít cestou alternativního schématu s doplněním o povinná opatření v případě nedostatku prostředků pro implementaci článku 7 směrnice => Usnesení vlády ČR č. 923 ze dne 4. prosince 2013.

Důvody pro využití alternativního schématu:

- ▶ Možnost využití existujících zdrojů financování.
- ▶ Fungující mechanismy.
- ▶ Lepší dohled státu nad plněním cíle.
- ▶ Nižší administrativa a dohled, sledování a vykazování úspor než ve srovnání s povinným schématem.
- ▶ Zamezení dopadu do cen energií pro koncové zákazníky se zřetelem na strukturu ekonomiky, vysoký podíl HDP průmyslu.

Alternativní „politická“ opatření k naplnění NAPEE

- ➔ Z politických opatření nabízených a popsanych směrnicí 2012/27/EU ČR využije:
 - ▶ Investiční dotace.
 - ▶ Nástroje finančního inženýrství.
 - ▶ Systémy a nástroje financování a odbornou přípravu a vzdělávání včetně energetického poradenství.
 - ▶ Neinvestiční dotace (analýzy vhodnosti využití metody EPC pro její aplikaci, zavádění energetického managementu, osvěta).
- ➔ V případě neplnění cíle bude zváženo využití dalších nástrojů (národní fond, eventuálně kombinování alternativního schématu s dalšími možnostmi) – významný mezník konec roku 2016.
- ➔ **NÁRODNÍ AKČNÍ PLÁN ENERGETICKÝCH ÚSPOR – NAPEE**

Národní akční plán energetické účinnosti

- ➔ Vyplývá z implementace směrnice 2012/27/EU ze dne 25. října 2012 o energetické účinnosti, o změně směrnic 2009/125/ES a 2010/30/EU a o zrušení směrnice 2004/8/ES a 2006/32/ES.
- ➔ Strategický dokument pro oblast energetické účinnosti jednotlivého členského státu.
- ➔ Zahrnuje významná opatření zaměřená ke zvýšení energetické účinnosti a očekávané nebo dosažené úspory energie, včetně úspor při dodávkách, přenosu či přepravě a distribuci energie včetně konečné využití energie.
- ➔ Obsahuje vnitrostátní orientační cíl dle čl. 3 tak i závazný cíl dle čl. 7 směrnice. Tento cíl je stanoven ve výši 47,78 PJ nových úspor v konečné spotřebě energie do roku 2020, kumulovaně pak 191,10 PJ.
- ➔ Materiál schválen vládou **22. prosince 2014.**
- ➔ Povinná aktualizace po třech letech.

Stanovení cíle dosažení konečné úspory energie v roce 2020

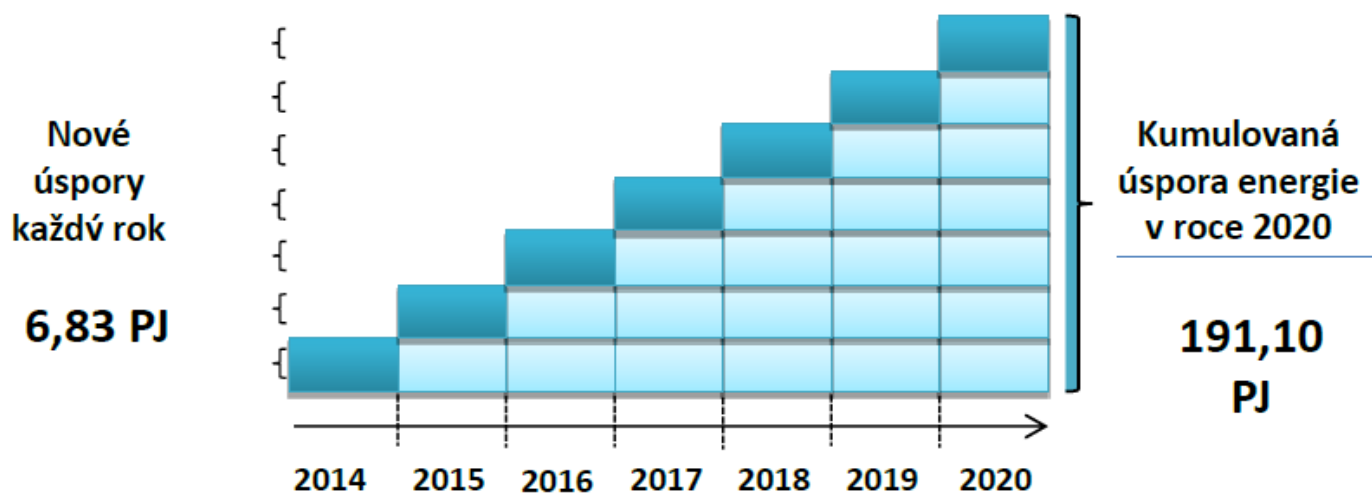
Dle metodiky vyplývající ze směrnice 2012/27/EU:

- ➔ ČR zvolila **rovnoměrný náběh energetických úspor do roku 2020** (usnesení vlády ČR č. 951 ze dne 9. srpna 2013)
- ➔ Při rovnoměrném rozložení energetických úspor mezi lety 2014 a 2020 má povinnost dosáhnout ČR:
 - ▶ vnitrostátního orientačního cíle energetických úspor ve výši **47,78 PJ (13,27 TWh)** nových úspor v konečné spotřebě v roce 2020
 - ▶ celkových kumulovaných energetických úspor v 2014 – 2020 ve výši **191,10 PJ**
 - ➔ **každoročně (2014–2020) nové úspory energie ve výši 6,83 PJ**

Stanovení cíle dosažení konečné úspory energie v roce 2020

Graf 1: Výpočet úspor do roku 2020

NAPEE a cesta k jeho naplňování v rámci ČR

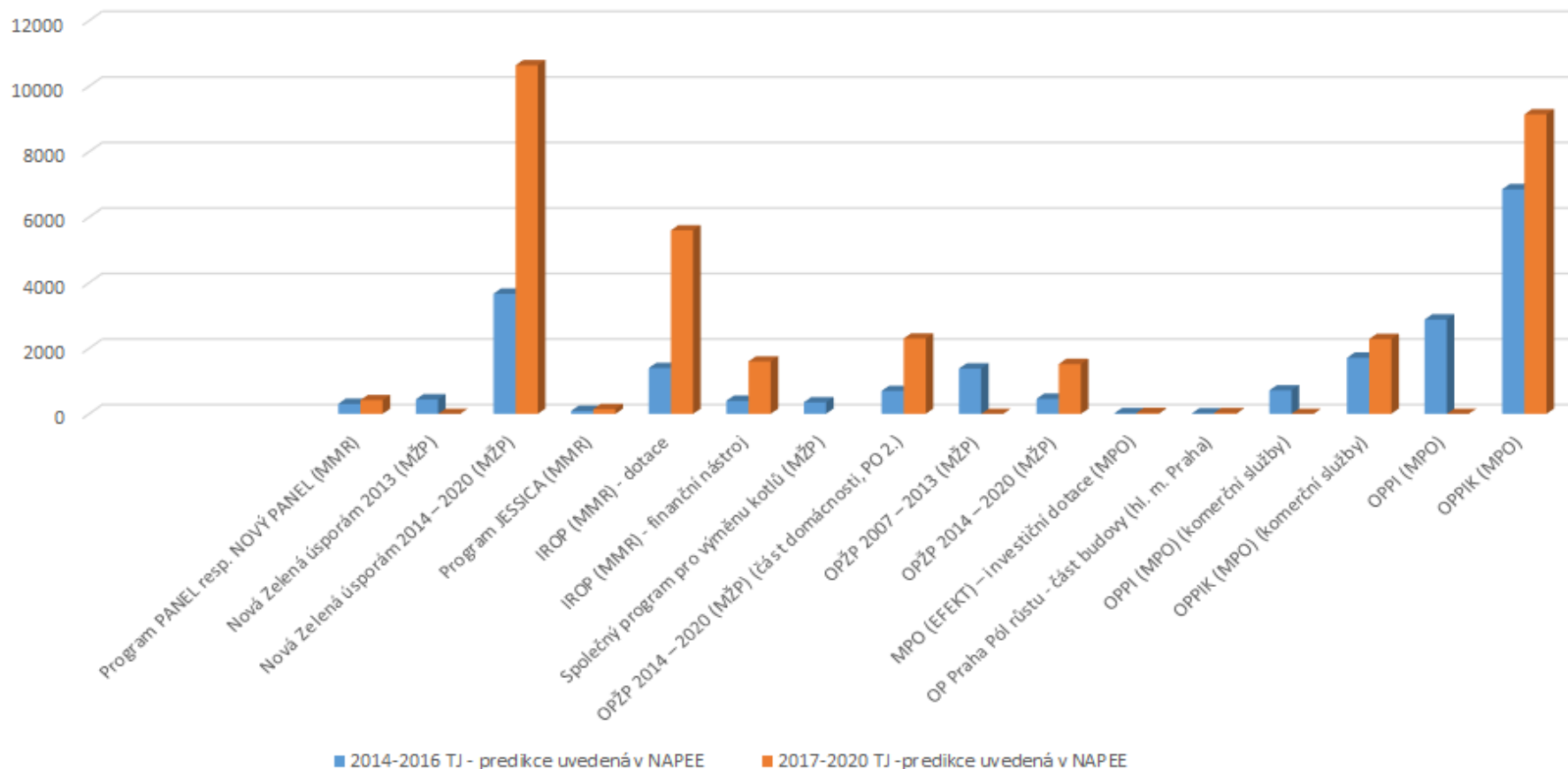

Přehled základních alternativních opatření – dotačních programů

- ➔ Operační program podnikání a inovace pro konkurenceschopnost 2014 – 2020 (MPO).
- ➔ Operační program životní prostředí 2014 – 2020 (MŽP).
- ➔ Integrovaný regionální operační program 2014 – 2020 (MMR).
- ➔ Nová Zelená úsporám 2014 – 2020 (MŽP).
- ➔ Operační program Praha – pól růstu (Hlavní město Praha).
- ➔ Program PANEL (MMR).
- ➔ Program JESSICA (MMR).
- ➔ Program EFEKT (MPO).
- ➔ Nová zelená úsporám 2013 a Zelená úsporám 2009 – 2012 (MŽP).
- ➔ Operační programy 2007 – 2013 (OP podnikání a inovace, OP životní prostředí, Integrovaný OP).

Výše energetických úspor dle jednotlivých alternativních politických opatření

Úspory energie aktuálně – konkrétní kroky (1)

➔ novela zákona č. 406/2000 Sb. o hospodaření energií

- ▶ platnost od 1.7.2015 (změny v zákoně 103/2015 Sb.)
- ▶ novelty souvisejících vyhlášek
 - ➔ 78/2013 o energetické účinnosti budov
 - ▶ v konečné fázi vyřizování stanoviska legislativní rady vlády
 - ➔ 118/2013 o energetických specialistech
 - ▶ již je na cestě do sbírky zákonů
 - ➔ 480/2012 o energetickém auditu a energetickém posudku
 - ▶ dopracování a předložení do mezirezortního připomínkového řízení

Úspory energie aktuálně – konkrétní kroky (2)

- ➔ **vznik koordinačního výboru pro plnění cílů z NAPEE**
 - ▶ **návrh členů výboru** – přes 50 nominovaných členů
 - ➔ 4 rezorty, zástupci ÚV, ČSÚ, SEI, SFŽP, SFRB, HMP, 8 profesních organizací
 - ➔ **organizace „nultého jednání“** výboru – 18. srpna 2015
 - ➔ **návrh metodiky** vykazování úspor energie – 27. srpna 2015
 - ➔ **plán jednání se zástupci všech podpůrných programů** o podmínkách nastavení – do poloviny září 2015
 - ➔ **plán 1. jednání** koordinačního výboru – 5. nebo 6. října 2015
 - ➔ **trvání činnosti výboru až do konce roku 2020** (pravděpodobně i dále)

Úspory energie aktuálně – konkrétní kroky (3)

→ plán rekonstrukce „vládních budov“ podle čl. 5 EED

- ▶ celkem 41 organizací s celkovým počtem 972 budov
- ▶ **plán rekonstrukcí** – předložení vládě ČR (na základě usnesení z 18.3.2015)
 - původní termín do 30. června 2015 – posun do 30. září 2015
- ▶ **dokončení sběru informací** a verifikace informací – zpracování materiálu
- ▶ hledání způsobu **financování** plánovaných rekonstrukcí – jednání s MF

→ komunikace se zástupci Evropské komise

- ▶ plán dalšího vyjednávání v průběhu září a října

Úspory energie aktuálně – konkrétní kroky (4)

➔ návrh programu EFEKT pro rok 2016

- ▶ návrh rozšíření rozpočtu programu
- ▶ návrh **nově podporovaných aktivit** (závisí na rozšíření rozpočtu)
 - ➔ dopracování návrhu – na začátku září 2015

➔ mediální kampaň na podporu povědomí o PENB

- ▶ dopracování mediálních podkladů – během září 2015
- ▶ mediální kampaň – v průběhu října a listopadu 2015

Děkuji za pozornost

MINISTERSTVO
PRŮMYSLU A OBCHODU

Ing. Tomáš Smejkal
Vedoucí oddělení strategie
Ministerstvo průmyslu a obchodu

